

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 8 lipca 2019 roku w sprawie z wniosku E. K. z udziałem Skarbu Państwa Prokuratury Rejonowej w Rawie Mazowieckiej, Z. K., (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W., o wydanie depozytu sądowego złożonego przez Prokuratora Rejonowego w Rawie Mazowieckiej zgodnie z postanowieniem z dnia 5 czerwca 2018 roku w sprawie PR 1Ds 505. (...), Sąd Rejonowy w Rawie Mazowieckiej oddalił wniosek o wydanie depozytu oraz ustalił, że strony ponoszą koszty związane ze swoim udziałem w sprawie. W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd I Instancji wskazał, że zgodnie z treścią art. 693¹³ k.p.c. w postępowaniu o wydanie depozytu zakres rozpoznania sprawy przez sąd ogranicza się jedynie do oceny czy z wnioskiem o wydanie z depozytu występuje osoba uprawniona, to jest osoba wskazana w postanowieniu o zezwolenie na przyjęcie przedmiotu świadczenia do depozytu, jeżeli wykazał spełnienie określonych warunków albo gdy nie były one określone wykazał swą tożsamość. W postępowaniu o wydanie z depozytu nie było możliwe rozstrzygnięcie sporu zakreślonego przez Prokuratora czy uprawnionym do odbioru z depozytu sądowego byli wnioskodawcy, a przeprowadzenie postępowania dowodowego, w szczególności przesłuchiwanie świadków wskazanych przez strony było zbędne. Sąd wskazał, że depozyt zostanie wydany po przedstawianiu odpowiedniego wyroku uzyskanego w trybie procesu cywilnego, z którego będzie wynikać kto jest uprawniony do odbioru depozytu, ewentualnie dokumentu, z którego będzie wynikać, iż faktycznie spór nie istnieje.

Apelację od powyższego orzeczenia wywiodła wnioskodawczyni, zaskarżając go w części, tj. co do punktu 1.

Skarżąca zarzuciła:

I. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy tj.:

1. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego, dokonanie ustaleń sprzecznych tym materiałem, tj. :

-błędym ustaleniu, iż w niniejszej sprawie zachodzi spór co do własności bransoletek złożonych do depozytu sądowego, podczas gdy z postanowienia Prokuratury Rejonowej w Rawie Mazowieckiej wynika jedynie, iż powziął on wątpliwość kto jest właścicielem zatrzymanych przedmiotów;

-pominięciu, iż warunkiem wydania bransoletek z depozytu sądowego, a wskazanym przez Prokuratora w Postanowieniu z dnia 5 czerwca 2018 roku było jedynie wykazanie prawa własności;

2. art. 230 w zw. z art. 13 § 2 K.P.C. przez niezastosowanie, a w rezultacie niedanie znaczenia tej okoliczności, że uczestnik postępowania (...) sp. z o.o. nie wypowiedział się co do twierdzeń wnioskodawczyni, a zatem Sąd mając na uwadze m. in. dowody z dokumentów złożone z wnioskiem o rzeczy z depozytu sądowego, powinien był uznać fakty powołane we wniosku za przyznane,

3. art. 217 § 3 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez oddalenie wniosków dowodowych zmierzających do wykazania, iż Wnioskodawczyni nabyła własność bransoletek złożonych do depozytu sądowego, co skutkowało brakiem dokonania przez Sąd ustaleń, kto jest osobą uprawnioną do odbioru depozytu;

4. art. 244 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez przyznanie mocy dowodowej uzasadnieniu postanowienia Prokuratury Rejonowej w Rawie Mazowieckiej i dokonaniu na podstawie przedmiotowego uzasadnienia ustaleń odnośnie sporu co do własności rzeczy złożonych do depozytu sądowego, podczas gdy uzasadnienie innego orzeczenia nie może stanowić dowodu na okoliczności istotne w niniejszym postępowaniu;

5. art. 365 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez uznanie, że Sąd jest związany nie tylko sentencją, ale również uzasadnieniem rozstrzygnięcia Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Rawie Mazowieckiej w przedmiocie złożenia

bransoletek do depozytu sądowego, co zdaniem Sądu wyłącza możliwość uwzględnienia wniosku o wydanie rzeczy z depozytu sądowego, podczas gdy z sentencji powołanego postanowienia w żaden sposób nie wynika, by zachodziły jakikolwiek przeszkody uniemożliwiające uwzględnienie wniosku,

6. art. 693¹⁴ k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i w rezultacie niewydanie z depozytu sądowego rzeczy mimo spełnienia przesłanek wynikających z powołanego przepisu,

II. Naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. :

III. art. 155 § 2 k.c. poprzez jego niezastosowanie w zakresie ustalenia prawa własności rzeczy znajdujących się w depozycie w sytuacji jednoczesnego ustalenia przez Sąd, że Wnioskodawczyni nabyła przedmiotowe bransoletki,

W konsekwencji skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia w części, tj. w zakresie pkt 1. poprzez wydanie E. K. z depozytu sądowego 10.833 sztuk bransoletek oznaczonych znakiem firmy (...), złożonych na podstawie Postanowienia Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Rawie Mazowieckiej z dnia 5 czerwca 2018 r. w sprawie o sygn. akt: PR 1 Ds.505.2018. Jednocześnie skarżąca wniosła, stosownie do treści art. 380 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. o przeprowadzenie kontroli postanowień Sądu Rejonowego w Rawie Mazowieckiej w przedmiocie oddalenia wniosków dowodowych z zeznań świadków i przesłuchania stron, a zgłoszonych przez Wnioskodawczynię i uczestnika Z. K. i wniosła o:

1. dopuszczenie dowodu z zeznań świadka J. S. na okoliczność legalnego nabycia bransoletek oraz przysługującego Wnioskodawczyni E. K. z tego tytułu prawa własności,
2. dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron na okoliczność: zawarcia umowy sprzedaży przez E. K. z firmą (...), której przedmiotem były bransoletki znajdujące się w depozycie sądowym oraz wydania przedmiotowych bransoletek Wnioskodawczyni, współpracy Wnioskodawczyni oraz uczestnika Z. K. z firmą (...), prawa firmy (...) do rozporządzania sprzedanym towarem.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jako niezasadna podlega oddaleniu.

Podstawową kwestią niezbędną do rozstrzygnięcia w niniejszym postępowaniu było ustalenie zakresu kognicji Sądu rozpoznającego wniosek o wydanie przedmiotu z depozytu sądowego. Rozstrzygnięcie to determinuje ocenę zarzutów apelacji dotyczących naruszenia prawa procesowego i materialnego.

Sąd podziela zapatrywania wyrażone w doktrynie, iż z treści art. 693¹³ k.p.c. wynika, że sąd postanowi wydać wierzycielowi depozyt, jeżeli zachodzą warunki określone we wniosku o złożenie do depozytu. Przepis ten, odczytywany łącznie z pozostałą regulacją postępowania depozytowego, daje podstawę do twierdzenia, że również i w tym postępowaniu zakres kognicji sądu jest ograniczony. Sprowadza się ona do oceny, czy zachodzą warunki określone we wniosku o złożenie do depozytu [J. P., w: K. P. (red.), Kodeks, 1989, s. 389; T. K., Praktyka, s. 12; post. SN z 31.8.1963 r., III CR 139/63, OSNC 1964, Nr 12, poz. 255]. (...) Sąd więc sprawdzi, czy osoba żądająca zwrotu przedmiotu z depozytu spełnia stawiane warunki i czy żądanie dotyczy wydania konkretnego depozytu złożonego na podstawie indywidualnych okoliczności. Pamiętać należy, że tylko wówczas depozyt spełni swój cel, tzn. wraz z wydaniem dojdzie do zakończenia stosunku zobowiązaniowego, do czego zmierzał deponent. W judykaturze wskazuje się, że sąd w postępowaniu o wydanie "nie jest uprawniony do badania i rozstrzygania, czy wierzycielowi służy prawo żądania wydania i otrzymania depozytu; uprawnienie sądu ogranicza się do sprawdzenia, czy treść wniosku dłużnika uzasadnia wydanie depozytu osobie żądającej wydania. **Sąd bada tylko, czy żądający wydania depozytu jest wskazanym przez dłużnika we wniosku wierzycielem, któremu depozyt ma być wydany, albo jego następcą prawnym oraz czy spełniły się warunki, pod którymi depozyt ma być wydany**". Sąd nie rozstrzyga w tym postępowaniu żadnych sporów o prawo do depozytów, gdyż nie bada prawdziwości wniosku (uchw.

z 19.5.1951 r., C 27/51, OSN 1951, poz. 62; post. SW w Katowicach z 20.8.1976 r., II Cr 1074/76, OSPiKA 1977, Nr 2, poz. 32), (Marciniak (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Tom III. Komentarz do art. 425–729, Warszawa 2020).

Powyższe rozważania wymagają jednak pewnego uzupełnienia, biorąc pod uwagę, że podstawą złożenia do depozytu w przedmiotowej sprawie nie był wniosek dłużnika, a następnie postanowienie sądu, a postanowienie Prokuratora wydane w trybie art. 231 k.p.k. Stosownie do treści powołanego przepisu jeżeli powstaje wątpliwość, komu należy wydać zatrzymaną rzecz, sąd, referendarz sądowy lub prokurator składa ją do depozytu sądowego albo oddaje osobie godnej zaufania aż do wyjaśnienia uprawnienia do odbioru. Przepisy o likwidacji depozytów i nieodebranych rzeczy stosuje się odpowiednio.

Z treści postanowienia Prokuratora nie wynikało kto jest uprawniony do odebrania przedmiotu z depozytu. W tej sytuacji wnioskodawca winien odwołać się do innego postępowania cywilnego, w którym nastąpiłoby ustalenie osoby uprawnionej do odebrania rzeczy. Sąd Okręgowy podziela zapatrywania wyrażone w orzecznictwie, zgodnie z którymi dopuszczalna jest droga sądowa w sprawie o wydanie zatrzymanych rzeczy, złożonych do depozytu sądowego na podstawie art. 231 § 1 k.p.k. pomimo braku wyraźnego odesłania osoby zainteresowanej na drogę procesu cywilnego (art. 230 § 2 k.p.k.). Jak podkreśla się, nie można decydującego znaczenia przypisywać okoliczności, że art. 231 § 1 k.p.k. nie zawiera odesłania do przepisów procedury cywilnej, tak jak to ma miejsce w art. 230 § 2 k.p.k.. W tym ostatnim bowiem mowa jest o sporze co do własności rzeczy, zaś w art. 231 § 1 k.p.k. - o wątpliwościach co do tego, komu rzecz należy wydać. Tylko w razie gdyby nikt nie rościł sobie praw do przedmiotu, nie można mówić o sporze. Obie opisane powyżej sytuacje obligują organ prokuratorski do złożenia przedmiotu do depozytu sądowego aż do czasu wyjaśnienia uprawnienia do odbioru bądź - jeśli brak jest osób roszcujących prawo do odbioru - do momentu likwidacji depozytu sądowego w trybie przepisów ustawy z dnia 18 października 2006 r. o likwidacji niepojętych depozytów (Dz.U. Nr 208, poz. 1537). Innymi słowy, przepis § 1 zd. 1 art. 231 KPK stosuje się niezależnie od tego, czy zarysował się spór pomiędzy różnymi osobami, które roszczą sobie prawo do odebrania rzeczy (por. art. 230 § 2 zd. 2 KPK), czy też w ogóle nie ustalono żadnej osoby, której rzecz mogłaby być wydana. **O tym zaś, kto jest uprawniony do otrzymania rzeczy, rozstrzyga prawo cywilne, a więc będzie to albo właściciel, albo osoba, której przysługuje prawo władania rzeczą (np. z tytułu współwłasności, umowy użytkowania, zastawu, użyczenia).** (...) (Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Łodzi - I Wydział Cywilny z dnia 30 lipca 2014 r. I ACA 933/14).

Wskazany wyżej ograniczony zakres kognicji sądu w przedmiotowym postępowaniu czyni niesłusznym zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego i materialnego podniesione w apelacji. Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd I instancji poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, które Sąd Okręgowy przyjmuje za własne i uznaje za zbędne ich ponowne przytaczanie w tym miejscu. Sąd również podziela poczynione przez Sąd Rejonowy rozważania prawne, które poparte zostały klarowną argumentacją popartą orzecznictwem Sądu Najwyższego.

Wobec ograniczonej kognicji Sądu Rejonowego w ramach postępowania o wydanie przedmiotu z depozytu słusznym było oddalenie wniosków dowodowych. Z tych samych względów Sąd Okręgowy również nie uwzględnił złożonych w apelacji wniosków dowodowych.

Z powyższych przyczyn i przy zastosowaniu art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., apelacja podlega oddaleniu.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. ustalając, że każdy z uczestników postępowania ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.